

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАПН УКРАЇНИ ЗА 2020 Р. ТА ЗАВДАННЯ НА 2021 Р.¹

*Л. Д. Березівська, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент
НАПН України, директор*

У 2020 р. діяльність колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського НАПН України (далі – ДНПБ) як науково-дослідної установи з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, педагогічного джерелознавства, біографістики, історії освіти; національного галузевого книгосховища; всеукраїнського науково-інформаційного, координаційного й науково-методичного центру бібліотек освітянської галузі України спрямовувалася на реалізацію пріоритетів, визначених у Статуті бібліотеки, Стратегії розвитку ДНПБ на 2017–2026 рр.², рішенні Загальних зборів трудового колективу в січні 2020 р., з урахуванням норм законів України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995 р., зі змінами), «Про освіту» (2017 р.), положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016 р.), Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року (2017 р.), Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2017–2020 рр., Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2020–2022 рр.

Варто зазначити, що 2020 р. був доволі непростим для ДНПБ і всієї країни загалом. Суспільству довелося зіткнутися зі світовою пандемією Covid-19 та навчитися жити, працювати в нових реаліях. Карантинні заходи, зокрема дистанційний режим роботи, одразу загострили в діяльності ДНПБ низку проблем: непідготовленість наукових працівників до дистанційного режиму роботи, бібліотечних – до здійснення онлайн-послуг; низький рівень володіння частиною науковців і бібліотекарів сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями й інтернет-програмами, відсутність в окремих співробітників персональної комп'ютерної техніки або застаріле матеріально-технічне обладнання; небажання деяких працівників перелаштовуватися на нові форми роботи відповідно до сучасних суспільних вимог. Однак відзначимо, що після нетривалого адаптаційного періоду колектив ДНПБ зумів консолідувати зусилля для вирішення тих завдань, що зазначені в плані роботи бібліотеки на 2020 р.

¹ Доповідь виголошено 22 грудня 2020 р. на Звітних загальних зборах трудового колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та Звітній науково-практичній конференції «Інформаційне забезпечення сфери освіти України» за результатами наукових досліджень наукових працівників у 2020 р. (<https://dnpb.gov.ua/ua/naukovi-zakhody/zvitni-naukovo-praktychni-konferentsiyi/zvitnya-konferentsiya-2020/>).

² Стратегія розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на 2017–2026 роки / [авт. Березівська Л. Д., Закатнов Д. О., Страйгородська Л. І. та ін.] ; за наук. ред. Л. Д. Березівської ; ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2020. – 28 с. – URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/Strategy_2020.pdf.

Нині ми підбиваємо підсумки роботи за 2020 р., який запам'ятається не лише труднощами, зумовленими пандемією, а й певними здобутками. У представленому матеріалі відображено основні результати за всіма напрямками діяльності бібліотеки в порівнянні з попереднім звітним періодом. Зосередимо увагу на головних досягненнях.

Важливим пріоритетом кадрової стратегії бібліотеки є добір наукових і бібліотечних працівників вищої кваліфікації, забезпечення умов для професійного розвитку. Загальна чисельність працівників бібліотеки в 2020 р. становить **99** шт. од. (представлено в таблиці):

	Усього	Науковці	Доктори наук		Канд. наук		Бібліотечні Працівники	Допоміжний персонал
			усього	осн. м. р.	усього	осн. м. р.		
2020	99	51	6	2	16	9	25	22
2019	99	50	5	2	14	8	19	30
2018	99	53,5	5	2	15	9	21	24,5
2017	112	50	5	2	15	9	18	23
2016	108	49	5	1	9	6	14	30

Порівняно з 2019 р. кількість виконавців наукових досліджень збільшилася на 1 шт. од., бібліотечних працівників – на 6. У звітному році до здійснення наукових досліджень залучено 6 докторів наук (2 – із соціальних комунікацій, 4 – із педагогічних наук) і 16 кандидатів наук, що мало якісно позначитися на їхніх результатах.

У 2020 р. Постановою Президії НАПН України № 1-2/6-89 від 23 квітня 2020 р. затверджено новий склад вченої ради ДНПБ у кількості **20 осіб** (у 2019 р. – 24): **18 фахівців** вищої кваліфікації (у 2019 р. – 17), із них **6 докторів наук** (у 2019 р. – 7), **12 кандидатів наук** (у 2019 р. – 10).

Роки	Усього фахівців вищої кваліфікації	Із них:	
		докторів наук	кандидатів наук
2020	18	6	12
2019	17	7	10
2018	16	7	9
2017	16	7	9
2016	15	6	9

Голова вченої ради – директор бібліотеки, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України *Л. Д. Березівська*. Заступники голови вченої ради – заступник директора з наукової роботи, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник *Д. О. Закатнов*, заступник директора з науково-інформаційної та бібліотечної роботи, кандидат історичних наук *Л. І. Страйгородська*. Вчений секретар вченої ради – вчений секретар бібліотеки, кандидат історичних наук *С. В. Тарнавська*.

У 2020 р. під безпосереднім керівництвом директора було проведено **18 засідань** вченої ради (із яких 11 – у дистанційному режимі за формою асинхронної е-комунікації та в онлайн-форматі на платформах Google Meet та Zoom), на яких розглянуто питання *науково-організаційної діяльності, планування й виконання наукових досліджень, упровадження їх результатів; науково-інформаційної, бібліотечної та видавничої діяльності; науково-організаційні та кадрові*. Ефективною є діяльність науково-експертної ради в складі вченої ради, яка здійснює експертизу планової продукції (рекомендовано до друку, оприлюднення й розповсюдження **5 електронних видань**). На засіданнях інформаційно-бібліотечної ради розглядалися актуальні питання організації бібліотечно-інформаційної діяльності.

Якість роботи працівників бібліотеки залежить від їхнього фахового рівня, підвищення якого в 2020 р. відбувалося за традиційними видами діяльності: *науково-організаційна робота*: участь у засіданнях Президії НАПН України й бюро Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України, членство у вченій, науково-експертній, інформаційно-бібліотечній радах, раді молодих вчених, членство (участь) у громадських організаціях, зокрема міжнародних, тощо; *участь у науково-практичних масових заходах; здобуття вищої освіти працівниками бібліотеки; міжнародне стажування в онлайн-формі, науково-педагогічна та експертна діяльність*: керівництво аспірантами/докторантами та членство в спеціалізованих вчених радах, у редакційних колегіях, участь в експертних групах МОН України та інших установ тощо.

Пріоритетним напрямом діяльності ДНПБ є **проведення наукових досліджень та впровадження їх результатів**. 2020 р. розпочалося виконання трьох прикладних досліджень, що здійснюватимуться впродовж 2020–2022 рр.: *«Педагогічна наука та освіта в особах, документах, бібліографії»*, РК № 0120U002093 (керівник НД – Березівська Л. Д., доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор ДНПБ); *«Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти»*, РК № 0120U002094 (керівник НД – Пономаренко Л. О., кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів ДНПБ); *«Бібліографічний та аналітичний супровід діяльності Національної академії педагогічних наук України щодо науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освіти»*, РК № 0120U002095 (керівник НД – Селецький А. В., кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти ДНПБ). Вони виконувалися відповідно до перспективного тематичного плану наукових досліджень ДНПБ на 2020–2022 рр., технічних завдань на НД, індивідуальних планів роботи наукових працівників бібліотеки.

Актуальність цих наукових досліджень зумовлена потребою реформування, підвищення якості освіти в Україні, оптимізації науково-інформаційного забезпечення системи освіти бібліографічними, реферативними й аналітичними документами з актуальних питань розвитку національної та зарубіжної освіти в умовах інтеграції України в європейський і світовий

освітній простір; вдосконалення системи науково-методичного забезпечення функціонування мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України тощо.

Основні результати цих досліджень такі:

сформовано й схарактеризовано історіографічну та джерельну базу наукових досліджень, а також уточнено інформацію про їхні ключові поняття; на основі визначених критеріїв (хронологічний, типологічний, бібліографічний та ін.) частково репрезентовано тексти документів (закони, програми, стратегії, державні стандарти, концепції) про реформування змісту загальної середньої освіти в незалежній Україні (1991–2017), провідну роль у створенні яких відіграли вчені НАПН України; упорядковано бібліографічну інформацію про міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання (1993–2020), присвячені аналізу творчої спадщини видатного педагога В. О. Сухомлинського; науковий доробок академіка О. В. Сухомлинської; українські дитячі періодичні видання 20-х – 40-х рр. ХХ ст. і рідкісні педагогічні видання німецькою мовою другої пол. ХІХ ст. – поч. ХХ ст. із фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, що сприятиме інформаційному забезпеченню досліджень з історії освіти, педагогіки; набули подальшого розвитку теоретико-методологічні підходи до здійснення джерелознавчих розвідок як невіддільної частини історико-педагогічних студій; створено нові й оновлено наявні сторінки електронного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» (15). Розроблено три онлайн-проекти: «Читаймо Сухомлинського онлайн», «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри», «Афоризми Сухомлинського».

Виявлено специфічні особливості інформаційних ресурсів бібліотек закладів освіти, зумовлені характером їхньої діяльності; сучасні тенденції розвитку бібліотек закладів освіти; упорядковано бібліографічну інформацію про науковий доробок академіка О. І. Ляшенка; дисертації за спеціальностями 13.00.01–13.00.10; проаналізовано й упорядковано дані провідних освітянських бібліотек щодо створення протягом 2020 року наукових та науково-методичних матеріалів, вторинних інформаційних ресурсів; визначено науково-методичну основу діяльності освітянських бібліотек щодо забезпечення інформаційних потреб користувачів із залученням сучасних форм і методів роботи; розпочато формування та здійснюється поповнення фактографічної бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти» в АІБС ІРБІС; набули подальшого розвитку теоретико-методологічні підходи до формування інформаційних ресурсів освітянських бібліотек із питань педагогіки, психології та освіти як важливої ланки сучасної галузевої інформаційної інфраструктури, а також прикладні аспекти їх функціонування й використання в умовах упровадження інформаційних технологій.

Визначено засади інформаційно-аналітичного супроводу науково-методичної діяльності НАПН України щодо забезпечення модернізації та реформування національної освіти; частково впорядковано бібліографічну інформацію про науковий доробок академіків В. Г. Кременя, В. І. Лугового, науковців Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України за 30 років наукової діяльності; визначено стан наповнення електронного

освітнього простору науково-методичною продукцією, створеною НАПН України, з питань модернізації та реформування освіти; *набули подальшого розвитку* інформаційно-аналітичні ресурси ДНПБ, зокрема щодо законодавчого та нормативно-правового забезпечення сфери освіти України для протидії поширенню коронавірусу COVID-19, психологічного забезпечення реалізації концепції Нової української школи.

Поставлені завдання наукових досліджень виконано на належному рівні. Одержані результати мають теоретичне та прикладне значення.

За результатами виконання наукових досліджень підготовлено та оприлюднено 202 одиниці наукових праць (у 2019 р. – 210): **наукові** – 3 (1 монографія, 2 збірники матеріалів наукових заходів); **довідкові** – 6 (3 біобібліографічні покажчики, довідник, 2 довідкові бюлетені); **електронні ресурси** – 24 (2019 р. – 19); **статті** – 62 (2019 р. – 81), зокрема: у фахових виданнях – 27 (2019 р. – 45), у зарубіжних – 7 (2019 р. – 19), у наукових – 10 (2019 р. – 17), у ЗМІ – 11 (2019 р. – 17), інших статей – 7; серед усіх статей індексуються в міжнародних наукометричних базах – 44 (2019 р. – 33), у т. ч. 1 – у Web of Science Core Collection, 1 – Scopus, англійською мовою – 9; **матеріали, тези** – 102 (у 2019 р. – 74); **бібліографічні списки** – 5. Частково підготовлено рукописи планової продукції.

	Усього	Із них:				
		Статті та тези	у зарубіжних виданнях,	у фахових виданнях,	у наукових виданнях,	Матеріали та тези науково-практичних заходів
			у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	
2020	202	164	7/7	27/27	10/10	102
2019	210	173	19/3	45/27	17	74
2018	191	167	21/2	32/12	32	65
2017	175	150	13/1	33/2	30	61
2016	170	127	13/1	25/1	29	60

Простежимо динаміку висвітлення науковцями проміжних результатів дослідження. Як бачимо, кількість статей у фахових і зарубіжних виданнях, зокрема в тих, що входять до наукометричних баз даних, зменшилася. Водночас зросла кількість матеріалів і тез науково-практичних заходів (на 37 % у порівнянні з попереднім роком), кількість статей англійською мовою (з 3 у 2019 р. до 9 у 2020 р.), кількість статей у вітчизняних виданнях, які входять до наукометричних баз даних (на 46%). Позитивно, що у звітному році опубліковано 2 статті у виданнях, що входять до наукометричних баз даних

Scopus (Л. Д. Березівська)³ і Web of Science Core Collection (Л. Д. Березівська, О. П. Пінчук, Н. В. Вараксіна)⁴, ще дві такі статті прийнято до друку.

Продукція, підготовлена в ході виконання наукових досліджень, *упроваджувалася* на всеукраїнському рівні. Об'єктами впровадження були бібліотеки закладів післядипломної освіти МОН України та бібліотеки закладів вищої освіти України. Надано **19** довідок, актів, подяк та інших документів, які засвідчують рівень упровадження результатів наукових досліджень.

Упровадження результатів наукових досліджень здійснювалося через: розміщення електронних ресурсів на вебпорталі ДНПБ, в ЕБ НАПН України (621); створення профілів відділу педагогічного джерелознавства та біографістики, відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти в Google Академії; оновлення профілів науковців бібліотеки (40) у Google Академії, у системі «Бібліометрика української науки» (34), оновлення портфоліо науковців (29), створення цифрових ідентифікаторів ORCID iD (41), Researcher ID (9) наукових співробітників ДНПБ.

Динаміку зростання зазначених показників представлено в таблиці.

	Google Академія	Бібліометрика української науки	ЕБ НАПН України	ORCID iD	Researcher ID	Портфоліо
2020	40	34	621	41	9	29
2019	48	30	516	34	2	34
2018	33	18	363	34	2	34
2017	33	19	274	–	–	–
2016	60	30	176	–	–	–

У 2020 р. здійснювалося впровадження результатів 1 фундаментального та 2 прикладних наукових досліджень, що виконувалися у 2017–2019 рр., за результатами яких було підготовлено 28 одиниць планової й позапланової продукції, із них оприлюднено, упроваджено й використовується цільовою групою користувачів – 28, що становить 100%. Під час підготовки наукової продукції основні ідеї та принципи, закладені в її розробку, апробуються й оприлюднюються в наукових статтях. Також здійснювався моніторинг ефективності впровадження результатів наукових досліджень, зокрема шляхом аналізу показників відвідування електронної бібліотеки (у 2020 р. – майже 39 тис. завантажень) і використання розміщених публікацій. Ці питання

³ Berezivska L. D. Secondary education reform in independent Ukraine: the evolution of national legislation (1991–2017). *Ricerche di Pedagogia e Didattica. Journal of Theories and Research in Education*. 2020. Vol. 15, No. 1. P. 53–69. DOI: <https://doi.org/10.6092/issn.1970-2221/10501> (date of appeal: 05.11.2020).

⁴ Berezivska L. D., Pinchuk O. P., Varaksina N. V. The webportal of V. O. Sukhomlynsky State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine as an information resource for implementation of research in education, pedagogy and psychology. *Інформ. технології і засоби навчання = Inform. Technologies and Learning Tools*. 2020. Т. 78, № 4. С. 249–265. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v78i4.4055> (дата звернення: 05.11.2020).

систематично розглядалися на засіданнях відділів, вченої ради ДНПБ, висвітлено на вебпорталі ДНПБ у рубриці «Упровадження результатів наукових досліджень».

Варто відзначити, що науковці бібліотеки здійснювали позапланову роботу: підготовлено *наукову продукцію* за науковою редакцією Л. Д. Березівської (збірник матеріалів V Всеукраїнського науково-методологічного семінару з історії освіти «Дослідницькі підходи до історико-педагогічних розвідок: від традицій до новацій»⁵, збірник матеріалів звітної науково-практичної конференції ДНПБ «Інформаційне забезпечення сфери освіти України»); *довідкову продукцію* за науковою редакцією Т. В. Добко (біобібліографічний покажчик «Лариса Дмитрівна Березівська: історик, педагог, бібліотекознавець»⁶).

Для впровадження результатів наукових досліджень широко використовуються можливості науково-практичних заходів. Так, протягом 2020 р. співробітники ДНПБ взяли участь у **76** науково-практичних заходах (2019 р. – **52**), із них **35** міжнародних. ДНПБ організовано та проведено **23** масові наукові заходи: *науково-практичні* – **13** (конференції – **1**, педагогічні читання – **2** (1 всеукраїнські), семінари – **8** (2 всеукраїнські), круглі столи – **2**); *науково-інформаційні* – **10** (семінари – **2** (1 всеукраїнський), вебінари – **3** (всеукраїнські), круглі столи – **1**, інші – **4**). Зазначимо, що внаслідок пандемії частину міжнародних науково-практичних заходів, у роботі яких передбачалася участь науковців ДНПБ, було скасовано або перенесено на невизначений термін.

Згідно з планом роботи НАПН України було організовано й проведено в онлайн-режимі **5** науково-практичних і **2** науково-інформаційні масові заходи, з яких:

– **1** педагогічні читання (бібліотечна секція «Про творчий досвід вчителів і шкільних бібліотекарів, які працюють за ідеями педагога» (модератор секції – Л. Д. Березівська) у рамках XXVII Всеукраїнських педагогічних інтернет-читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю. Ідеї Василя Сухомлинського крізь призму сучасних освітніх практик: набутий досвід і перспективи»⁷);

⁵ Дослідницькі підходи до історико-педагогічних розвідок: від традицій до новацій : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-методол. Семінару з історії освіти, 21 жовт. 2020 р., Київ / НАПН України, Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та ін.; [редкол.: Березівська Л. Д. (голова редкол.), Сухомлинська О. В., Тарнавська С. В. ; літ. ред. Хопта С. М.; бібліогр. ред. Деміда Є. Ф.]. – Київ : ДНПБ, 2020. – 47 с. – URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/Doslidnytski_pidkhody_do_istoryko-pedahohichnykh-rozvidok-2020.pdf

⁶ Лариса Дмитрівна Березівська: історик, педагог, бібліотекознавець: біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; [упоряд. : Вербова В. В., Горбенко Н. А., Страйгородська Л. І. ; наук. ред. Добко Т. В.]. – Київ, 2020. – 165 с. – (Серія «Ювіляри НАПН України»; вип. 35). – URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/09/Berezivska_2020.pdf (дата звернення: 11.12.20).

⁷ <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=25054>

– 3 наукові семінари (V Всеукраїнський науково-методологічний семінар з історії освіти «Дослідницькі підходи до історико-педагогічних розвідок: від традицій до новацій»; науково-практичний онлайн-семінар «Науково-інформаційний супровід модернізації та реформування освіти й науки» (у рамках Всеукраїнського фестивалю науки); Всеукраїнський науково-методичний онлайн-семінар «Роль бібліотеки у формуванні інформаційного простору закладу професійної (професійно-технічної) освіти України»⁸;

– 1 круглий стіл («Збірки творів В. О. Сухомлинського: літературно-педагогічний дискурс»⁹;

– 1 вебінар (Всеукраїнський вебінар «Роль бібліотек в екологічному вихованні учнів» (за підсумками Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек «Шкільна бібліотека і екологічна просвіта»))¹⁰;

– 1 місячник (Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек (у рамках Міжнародного місячника шкільних бібліотек «Шкільна бібліотека і екологічна просвіта»))¹¹.

Продовжував роботу постійно діючий *науково-методологічний семінар «Наукова бібліотека та якість сучасної освіти»* (3 семінари), метою якого є підвищення фахового рівня співробітників бібліотеки. На засіданнях упродовж року розглядалися актуальні питання української науки й освіти, бібліотечної справи: «*Модель сучасної бібліотеки Нової української школи*», «*Бібліотека – потужний інформаційний центр сучасності*», «*Академічна доброчесність у контексті наукової та освітньої діяльності*», «*Бібліотеки закладів освіти: міжнародний досвід діяльності*» тощо. Готувалися огляди освітянських і бібліотекознавчих видань.

Протягом звітнього періоду *рада молодих вчених ДНПБ (голова – С. В. Тарнавська)* здійснювала роботу, спрямовану на розвиток потенціалу наукової молоді бібліотеки. Удосконалено сторінку Ради молодих вчених на вебпорталі бібліотеки, де висвітлено її основні напрями роботи, подано плани й звіти про діяльність, розміщено публікації про раду в ЗМІ та довідкових виданнях, що сприяє ширшому представленню відомостей про неї в науково-інформаційному просторі й встановленню творчих зв'язків. Молоді вчені ДНПБ брали участь у засіданнях Ради молодих вчених НАПН України, долучалися до науково-практичних заходів, організованих здебільшого в онлайн-форматі Радою молодих вчених НАПН України та радами інших установ, що слугує налагодженню співпраці з науковою молоддю. Звіт про діяльність ради й перспективні завдання на 2021 р. затверджено на засіданні вченої ради в грудні 2020 р.

Розглянемо основні результати **науково-інформаційної та бібліотечної діяльності**. Зважаючи на карантинні заходи, науково-інформаційна та бібліотечна діяльність ДНПБ була частково переформатована й спрямована на

⁸ <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=25400>; <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=24095>;
<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=24629>

⁹ <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=24393>

¹⁰ <https://dnpb.gov.ua/ua/24939-2/>

¹¹ <https://dnpb.gov.ua/ua/всеукраїнський-місячник-шкільних-бі/>

бібліотечно-інформаційне обслуговування віддалених користувачів. Систематично проводилося інформування про ресурси бібліотеки (повнотекстові документи, рубрики на вебпорталі, віртуальні книжкові виставки, презентації щодо підвищення фахового рівня працівників освітянських бібліотек тощо), пропонувалися онлайн-послуги (доступ до ресурсів фірми EBSCO, індексування документів за УДК, готувалися рекомендаційні бібліографічні списки, виконувалися віртуальні довідки, здійснювалася онлайн-реєстрація тощо).

Бібліотечний фонд ДНПБ за 2020 р. поповнився на **3 425** прим. (неперіодичні видання – 1 615, періодичні – 1 810). Станом на 01.12.2020 р. він налічує **580 855** прим. Надходження книжкових видань становить 65% від запланованого, періодичних видань – 200%, за рахунок цього загалом план надходжень виконано.

Зазначимо, що відбулося зниження чисельності традиційних користувачів, відвідувань і документовидачі. Кількість користувачів за реєстраційною базою даних «Читач» – 2 955 осіб (48,5%). Водночас відзначимо зростання (вдвічі) чисельності дистантних користувачів – **24 278** осіб (2019 р. – 12 382). Традиційна кількість відвідувань – майже 5 тис., це тільки 25% від запланованого (19 510). Однак кількість дистанційних звернень до електронного каталогу та електронної бібліотеки збільшилася й становить майже **28 тис.** осіб.

Результати діяльності ДНПБ в інформаційному просторі висвітлює офіційний **вебпортал** (<http://dnpb.gov.ua>), на якому представлено ресурси бібліотеки, інноваційні послуги, різні види бібліографічної, реферативної та аналітичної інформації тощо. Саме він в умовах карантину став основною платформою комунікації з дистантним користувачем, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і глобальних хмарних сервісів. За даними Google Analytics, показники відвідуваності вебпорталу зросли – майже **122 тис.** осіб (2019 р. – 98 228), зокрема й із таких зарубіжних країн, як США, Німеччина, Франція, Білорусь, Болгарія та ін.

Нині, в умовах розвитку інформаційного суспільства, велика увага приділяється створенню електронних ресурсів. Значна частина цієї роботи проводилася дистанційно. Так, за звітний період на **20 037** бібліографічних записів поповнився електронний каталог ДНПБ. Його загальний обсяг становить **443 481** запис. Загальна відвідуваність баз даних електронного каталогу – **22 036** осіб.

Інтенсифіковано наповнення *Науково-педагогічної електронної бібліотеки* ДНПБ (НПЕБ), зокрема оновлено версію САБ ІРБІС64+, що сприяло оптимізації пошуку релевантної інформації завдяки індексуванню повного тексту документа. У 2020 р. додано **100** док. (2019 р. – 37), загальна кількість повнотекстових документів – **2 380** прим. Її відвідуваність – **5 923**, загальна кількість завантажених файлів – **6 978**.

Активізовано діяльність щодо задоволення інформаційних потреб віддаленого користувача, надавалися консультації з питань упровадження та застосування УДК через Facebook, електронну пошту, в телефонному режимі.

Шляхом надання послуги електронної доставки документів виконано 170 замовлень (у 2019 р. – 228), відскановано майже 2 тис. сторінок тексту (2019 р. – 1 266).

Із метою сприяння вивченню результатів наукових розвідок зарубіжних країн у бібліотеці забезпечено доступ, зокрема віддалений, до світових інформаційних ресурсів: фірми *EBSCO Publishing* (із лютого 2018 р.; кількість сеансів, пошуків і запитів – понад 14,3 тис., завантажено повнотекстових документів – понад 1,6 тис., кількість посилань і анотацій – понад 2,6 тис.), наукометричних баз даних *Web of Science, Scopus* (із червня 2019 р., на умовах договору з Державною науково-технічною бібліотекою України).

Упродовж звітної періоду здійснювався інформаційний супровід наукових досліджень ДНПБ, зокрема добір джерел із міжнародних ресурсів фірми *EBSCO*, шляхом формування списків, у тому числі й повнотекстових документів; забезпечувалося оперативне та якісне довідково-бібліографічне обслуговування з актуальних питань (планові й на вимогу часу).

Інформаційно-аналітична та реферативна діяльність проводилася шляхом аналітико-синтетичного опрацювання вхідного документопотоку, зокрема: опрацьовано 54 номери журналів психолого-педагогічної тематики; поповнено реферативну БД на порталі ДНПБ – 1 289 записів, підготовлено 4 374 реферати трьома мовами; поповнено загальнодержавну реферативну БД «Україніка наукова» і реферативний журнал «Джерело» – 1 289 записів, 4 374 реферати трьома мовами, 42 видання.

Особливої уваги заслуговує робота бібліотеки з *науковим об'єктом* «Документи педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку 19–20 ст. (1850–1917 рр.)», що становить національне надбання України. Зокрема, протягом 2020 р. оцифровано 24 видання (9 259 стор.), електронні копії яких передано до Науково-педагогічної електронної бібліотеки. Для створення страхових копій до Північного регіонального Центру страхового фонду документацій надано електронні примірники 2 видань (566 арк.). Продовжувалося формування цифрового контенту рідкісних видань. До бази даних «Рідкісні книги» введено 1 200 записів, зокрема 362 іноземними мовами. Усього вона містить 11 338 бібліографічних записів, відвідуваність – майже 1,5 тис. осіб.

ДНПБ як головний координаційний центр приділяла особливу увагу підготовці організаційних документів, розвитку онлайн-сервісів та електронного ресурсу з питань **науково-методичного забезпечення мережі освітянських бібліотек**. Зокрема, розроблено методичні рекомендації для проведення в жовтні 2020 р. Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек «Шкільна бібліотека і екологічна просвіта» (наказ МОН України від 12.08.2014 № 9), Методичні рекомендації з планування соціокультурної діяльності у шкільних бібліотеках; Рекомендації щодо виходу освітянських бібліотек із карантину. Організовано **12** науково-методичних і науково-інформаційних масових заходів (4 – ввійшли до Плану роботи НАПН України), у яких взяла участь майже 1 тис. фахівців. Виголошено понад 50 виступів та повідомлень. Про актуальність цих заходів і матеріалів свідчить досить велика кількість

віртуальних користувачів, що долучилися до них, та переглядів у Facebook (майже **20 тис.**).

У 2020 р. із метою повноцінного розкриття фонду, галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів, популяризації спадщини видатних педагогів України й світу серед широкого кола науковців, освітян і громадськості здійснювалася соціокультурна діяльність. Організовано та проведено **14 культурно-освітніх масових заходів** (презентації, акції, екскурсії тощо). В умовах карантинних обмежувальних заходів було призупинено проведення традиційних лекцій науково-педагогічного лекторію «*Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти й науки*». За січень-лютий відбулося **6 лекцій**. Наразі здійснюється розроблення онлайн-лекцій для переформатування лекторію з орієнтацією на відвідувача. Варто відзначити також *позапланові масові онлайн-заходи (4)*, організатором і співорганізатором яких була бібліотека.

Один із пріоритетних напрямів роботи ДНПБ – **експозиційно-виставкова діяльність**, оскільки виставки є інформаційним супроводом науково-практичних масових заходів і формою впровадження наукових результатів. Загалом підготовлено **27 книжкових виставок** (22 – віртуальні), із них: тематичні – 16, персональні – 11, зокрема із серії «Ювіляри НАПН України» – 8. ДНПБ спільно з Відділенням професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України підготовлено віртуальну книжкову виставку до Загальних зборів НАПН України «Наукове забезпечення розвитку освіти дорослих в Україні».

ДНПБ як структурна частина НАПН України здійснює наукову, науково-інформаційну, соціокультурну діяльність щодо розвитку **сухомлиністики** як актуального напрямку педагогіки. Зокрема, проведено XXVII Всеукраїнські педагогічні інтернет-читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю. Ідеї Василя Сухомлинського крізь призму сучасних освітніх практик: набутий досвід і перспективи». У рамках читань презентовано матеріал про широкомасштабну й комплексну діяльність ДНПБ як поширювача сухомлиністики в освітньому просторі (Л. Д. Березівська). Організовано в онлайн-форматі круглий стіл «Збірки творів В. О. Сухомлинського: літературно-педагогічний дискурс».

Започатковано **онлайн-проекти** «Читаймо Сухомлинського онлайн», «Афоризми Сухомлинського» (спільно з Педагогічним музеєм України, Педагогічно-меморіальним музеєм В. О. Сухомлинського). Поповнено базу даних «Сухомлиністика» (внесено **1 200** бібліогр. записів, 2019 р. – 1 165). Здійснювалася експозиційно-виставкова діяльність: підготовлено 10 книжкових виставок і презентацій до виступів на масових заходах. Створено відеоролик до дня пам'яті В. Сухомлинського «День пам'яті видатного педагога-гуманіста Василя Сухомлинського» (загальна кількість переглядів у Facebook – **27 409**).

Окремо зацентруємо увагу на реалізації **Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України**. У рамках її виконання проведено [Всеукраїнський конкурс «Шкільна бібліотека – 2020»](#) та [Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек](#), флеш-семінар «[Імідж бібліотекаря в освітньому](#)

просторі: злам стереотипів» (у рамках XI Львівського міжнародного бібліотечного форуму) та ін.

Здійснювалася активна робота щодо виконання плану заходів НАПН України із запровадження *Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»*. Проведено науково-методичний семінар «Бібліотека в освітньому просторі Нової української школи», панельну дискусію «Роль бібліотек у розбудові Нової української школи»; поповнено актуальними матеріалами рубрику «Бібліотека нової української школи» на вебпорталі; упорядковано й оприлюднено на вебпорталі та у Facebook інформаційно-бібліографічні матеріали; підготовлено книжкові виставки тощо.

У рамках реалізації *Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2020–2022 рр.* укладено угоду про співпрацю між ДНПБ та НБУ ім. В. І. Вернадського, взято взаємну участь у науково-практичних заходах установ, експертовано матеріали Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу – 2019» (Л. Д. Березівська), здійснено бібліометричний аудит педагогічної науки за результатами наукометричної системи «Бібліометрика української науки», продовжено кооперативну співпрацю щодо поповнення наукової загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова» та УРЖ «Джерело» тощо.

Доцільно відзначити *активну співпрацю ДНПБ* із закладами дошкільної, загальної середньої, вищої освіти (Київський університет імені Бориса Грінченка, НПУ ім. М. П. Драгоманова та ін.), установами НАПН України, бібліотеками різного рівня (НБУ ім. В. І. Вернадського та ін.), Педагогічним музеєм України, опорним закладом загальної середньої освіти «Павлівський лицей імені В. О. Сухомлинського», Педагогічно-меморіальним музеєм В. О. Сухомлинського, громадськими організаціями (Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського, громадська спілка «Українська асоціація освіти дорослих», Українське товариство істориків педагогіки, Українське товариство Януша Корчака, УБА), спільно з якими вона організовує науково-практичні заходи.

Варто згадати й про проведення на базі бібліотеки переддипломної й виробничої практики студентів Київського університету імені Бориса Грінченка, Національного авіаційного університету, НПУ ім. М. П. Драгоманова. Фахівці ДНПБ здійснювали науково-методичний супровід та оцінювали якість набутих знань і практичних навичок студентів під час проходження виробничої практики.

Для висвітлення важливих подій бібліотеки в ЗМІ було опубліковано 11 статей співробітників (Л. Д. Березівська, О. П. Міхно, Л. І. Страйгородська, С. В. Тарнавська, І. І. Хемчян («Освіта і суспільство», «Педагогічна газета», «Шкільна бібліотека плюс»)) та надано 1 інтерв'ю (Я. Є. Сошинська). Крім того, актуальна інформація про діяльність ДНПБ оперативно розміщувалася на вебпорталі та у Facebook. Загалом упродовж 2020 р. оприлюднено майже **200** дописів, які є актуальними з огляду на кількість переглядів та охоплення віртуальними користувачами.

Зважаючи на виклики сьогодення, входження української освіти до європейського простору, важливим напрямом діяльності бібліотеки є **міжнародне співробітництво**. Упродовж 2020 р. міжнародна наукова й науково-інформаційна діяльність здійснювалася за такими напрямками: участь у **35** міжнародних науково-практичних заходах, зокрема 9 зарубіжних науково-практичних конференціях (*Болгарія, Велика Британія, Греція, Італія, Чехія, Швеція*); членство в міжнародних наукових організаціях (Всекитайська асоціація з вивчення спадщини В. О. Сухомлинського – О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська; Британська спілка з історії освіти – Л. Д. Березівська, Т. Л. Гавриленко; Міжнародна громадська організація «Міжнародна академія безпеки життєдіяльності» – О. Є. Матвійчук); представлення результатів наукових досліджень у міжнародних виданнях; міжнародне наукове стажування «Освітні інновації: виклики 2020. Особливості фінської системи освіти» (Фінляндія, м. Гуйтіннен, Західно-Фінляндський Коледж) М. Л. Ростоки; отримання стипендії для спеціалістів культури та креативних індустрій від програми ЄС «House of Europe» (Я. М. Ніколаєнко).

Співробітники долучалися до міжнародних ініціатив (акцій, подій), готували виставки, презентації. Наповнено новими ресурсами рубрику «Пункт європейської інформації» на вебпорталі ДНПБ (віртуальні виставки, презентації). За активну участь у проведенні заходів у рамках Міжнародного Дня безпечного Інтернету, запровадженого мережами Insafe та INHOPE за підтримки Європейської комісії, ДНПБ отримала сертифікат і відкритий цифровий бейдж «Організатор заходу до Дня безпечного Інтернету 2020».

У 2020 р. було здійснено низку практичних заходів, які суттєво вплинули на **вдосконалення матеріально-технічної бази**: встановлено пожежну сигналізацію на другому поверсі приміщення бібліотеки; здійснено перевірку ізоляції силових та освітлюваних мереж; виконувалися роботи з підготовки до осінньо-зимового періоду; проводились електромонтажні та сантехнічні роботи; забезпечувалося перевезення літератури й картин з інших установ та організацій; виконувалися роботи з поточного ремонту меблів у структурних підрозділах; забезпечувалося безперебійне функціонування локальної мережі й комп'ютерного парку; проведено ремонт теплової мережі; здійснено поточні ремонти кімнат (кім. 21-А, 23, 24, 27-А). У звітний період в повному обсязі виплачувалися всі передбачені надбавки, матеріальна допомога. Два рази на рік проводилися загальні огляди будівлі та прибудинкової території для встановлення дефектів і пошкоджень. Проведено щорічну інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів та документів і розрахунків.

Усе це свідчить про раціональне використання бібліотекою фінансових ресурсів для забезпечення належних матеріально-технічних та санітарно-гігієнічних умов організації робочого процесу, вироблення й втілення ефективного адміністративного та фінансового менеджменту.

Підбиваючи підсумки, зазначимо, що не всі заплановані завдання 2020 р. виконано. Відзначаємо зменшення кількості публікацій, зокрема у фахових виданнях, зниження чисельності традиційних користувачів, показників

відвідувань і документовидачі тощо через об'єктивні причини: карантинні обмеження та недостатній рівень володіння науковими й бібліотечними працівниками сучасними ІК-технологіями. Проте, незважаючи на труднощі, зумовлені COVID-19, дистанційну організацію роботи наукових і бібліотечних співробітників (частина яких 2 місяці перебувала в простой), наукова, науково-організаційна, науково-інформаційна й бібліотечна, науково-методична, культурно-освітня, фінансова та господарська діяльність ДНПБ здійснювалася загалом на задовільному рівні.

Найвагоміші результати.

Розпочато три прикладні наукові дослідження, за результатами першого етапу яких підготовлено, оприлюднено й упроваджено 198 одиниць наукової продукції, зокрема 2 статті у виданнях, що індексуються в Scopus і Web of Science Core Collection; бібліографічні покажчики «Володимир Іларіонович Луговий – перший віце-президент НАПН України¹² і «Академік Олександр Іванович Ляшенко: до 70-річчя від дня народження»¹³, довідник «Науково-інформаційна та соціокультурна діяльність провідних освітянських бібліотек – 2020»¹⁴, нові сторінки електронного інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу», довідкові бюлетені «Аналітичний вісник у сфері освіти й науки», випуски 11¹⁵ та 12¹⁶. Започатковано три онлайн-проекти: «Читаймо Сухомлинського онлайн»¹⁷, «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри»¹⁸, «Афоризми Сухомлинського»¹⁹. Проведено понад 30 науково-практичних, науково-інформаційних і культурно-освітніх онлайн-заходів (https://dnpb.gov.ua/ua/?post_type=events), 7 із них включено до Плану роботи НАПН України. Підготовлено та оприлюднено 4-й випуск електронного видання «Науково-педагогічні студії» (наявний міжнародний номер ISSN та цифровий ідентифікатор DOI), яке ввійшло до міжнародної бази даних «Index Copernicus» (<http://npstudies.dnpb.gov.ua/>). Оновлено Статут, Стратегію розвитку ДНПБ на 2017–2026 рр., Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом ДНПБ на 2021–2026 рр.

Забезпечено виконання Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2017–2020 рр., Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2020–2022 рр., Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

¹² https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/Lugovyi_V_I_Index_2020.pdf

¹³ https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/03/Liashenko_O_I_Index_2020.pdf

¹⁴ https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/04/Directory_2020.pdf

¹⁵ https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/Analituchnuy_visnuk_2020-11.pdf

¹⁶ https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Analituchnuy_visnuk_2020-12.pdf

¹⁷ <https://www.facebook.com/240019389383740/posts/2991199357>

599049/

¹⁸ <https://www.facebook.com/240019389383740/posts/3019645038>

087814/

¹⁹ <https://www.facebook.com/hashtag/%>

[D0%B0%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%BC%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE](https://www.facebook.com/hashtag/%D0%B0%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%BC%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE)

Підготовлено низку науково-інформаційних і довідкових матеріалів для науковців, освітян, бібліотекарів, які оприлюднено на вебпорталі та у Facebook (<https://dnpb.gov.ua/ua/бібліотека-нової-української-школи/>).

Здійснювалися формування галузевого інформаційного ресурсу (доступні через вебпортал бази даних і цифровий контент рідкісних видань; електронна бібліотека; ресурс «Бібліотека Нової української школи» тощо); розвиток сухомлиністики, методичний супровід діяльності мережі освітянських бібліотек (понад 15 тис.); надавався доступ до міжнародних інформаційних ресурсів (EBSCO, Web of Science, Scopus).

Водночас існує низка питань, що залишаються невирішеними або недостатньо вирішеними й ще більше загострилися в нинішніх умовах: підвищення публікаційної активності науковців, зокрема представлення одержаних результатів наукових досліджень у фахових наукових і зарубіжних виданнях, насамперед, що входять до наукометричних баз даних, зокрема Scopus та Web of Science Core Collection; інтенсифікація поповнення Науково-педагогічної електронної бібліотеки й баз даних ДНПБ; налагодження міжнародних зв'язків, участь у міжнародних проєктах, конкурсах, організаціях, проведення спільних із зарубіжними інституціями культурно-освітніх заходів, активізація міжнародних професійних обмінів тощо; організація підвищення кваліфікації наукових і бібліотечних працівників в умовах актуалізації широкого використання ІК-технологій; приведення наукового електронного періодичного видання «Науково-педагогічні студії» у відповідність до вимог, визначених МОН України для фахових видань; збільшення кількості реальних читачів, книговидачі, поповнення фонду; осучаснення форм соціокультурної діяльності, зокрема системне запровадження онлайн-форм тощо.

Проведений аналіз результатів діяльності ДНПБ уможливило визначення **пріоритетних завдань на 2021 р.**, а саме:

наукова, науково-організаційна робота:

- покращення систематичного контролю за виконанням НД;
- оновлення Положення про наукову роботу ДНПБ;
- підготовка ДНПБ до державної атестації у 2021 р.;
- підготовка індивідуальних планів роботи науковими співробітниками відповідно до Орієнтовного положення про наукову роботу ДНПБ;
- своєчасне подання якісних рукописів планової продукції, висвітлення проміжних результатів дослідження відповідно до принципів та правил академічної доброчесності в наукових виданнях, матеріалах конференцій, інформаційно-аналітичних матеріалах;
- підвищення публікаційної активності у фахових та зарубіжних виданнях, що входять до наукометричних баз даних, зокрема Scopus та Web of Science Core Collection;
- забезпечення належного реагування на проблеми та кризові явища, зумовлені світовою пандемією COVID-19, у межах наукових досліджень «Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти» (науковий керівник – Л. О. Пономаренко); «Бібліографічний та аналітичний супровід діяльності Національної академії

педагогічних наук України щодо науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освіти» (науковий керівник – А. В. Селецький), здійснення аналізу об'єктивно назрілих перетворень і надання обґрунтованих рекомендацій;

- упровадження результатів наукових досліджень;
- активізація організації й проведення науково-практичних заходів в онлайн-режимі, інтенсифікація використання системи вебконференцій;
- здійснення необхідних заходів для входження електронного часопису ДНПБ «Науково-педагогічні студії» до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»;
- наповнення й оприлюднення бази даних «Національна академія педагогічних наук України»;
- бібліометричний аудит наукової діяльності вчених НАПН України;
- налагодження міжнародних зв'язків, встановлення партнерських наукових контактів із профільними установами інших країн, участь у міжнародних проєктах;
- вивчення питання про участь у конкурсах наукових і науково-технічних проєктів Національного фонду досліджень України;
- підвищення фахового рівня наукових працівників, зокрема шляхом організації наукових семінарів із написання фахових статей, стажування в Україні та за кордоном в онлайн-режимі;
- організація підготовки й атестації здобувачів вищої освіти за відповідними освітніми програмами на другому (магістерському), третьому (освітньо-науковому) і науковому рівнях вищої освіти та надання інших освітніх послуг;
- продовження популяризації наукової діяльності ДНПБ у ЗМІ, соціальних мережах.

Науково-інформаційна й бібліотечна робота:

- формування галузевого інформаційного ресурсу шляхом комплектування фонду, поповнення та вдосконалення баз даних електронного каталогу й Науково-педагогічної електронної бібліотеки;
- оперативне та якісне задоволення інформаційних потреб користувачів, зокрема вчених НАПН України, шляхом забезпечення вільного доступу (у т. ч. віддаленого) до галузевих ресурсів;
- оптимізація асортименту та якості бібліотечно-бібліографічних, культурно-освітніх продуктів та послуг (у т.ч. для віддаленого користувача), зокрема створення віртуальних читальних залів тощо;
- забезпечення доступу до міжнародних інформаційних ресурсів;
- розвиток інформаційного потенціалу вебпорталу бібліотеки через наповнення його англійської версії;
- створення цифрового контенту рідкісних видань;
- збереження рідкісних видань (книжкових пам'яток), що становлять національне надбання, введення їх до наукового обігу шляхом організації експозиційно-виставкової діяльності тощо;

- розвиток міжнародної співпраці шляхом участі в міжнародних проєктах, проведення спільних із зарубіжними закладами культурно-освітніх заходів, налагодження міжнародного книгообміну;
- підвищення кваліфікації співробітників ДНПБ шляхом набуття компетентностей з інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, бібліографічних знань тощо;
- розвиток науково-педагогічного лекторію «Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти й науки» в онлайн-форматі;
- підготовка й оприлюднення на вебпорталі ДНПБ відеоматеріалів (екскурсій, лекцій, презентацій) про діяльність музейної експозиції, кімнати-музею рідкісної книги, читального залу фонду В. Сухомлинського;
- висвітлення проблем і кризових явищ, об'єктивно назрілих перетворень науково-інформаційної та бібліотечної роботи, зумовлених світовою пандемією COVID-19, та надання обґрунтованих рекомендацій освітянським бібліотекам.

Науково-методична робота:

- участь у створенні офіційних документів щодо науково-методичного забезпечення освітянських бібліотек (спільно з МОН України);
- розширення науково-методичного супроводу діяльності бібліотек закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти;
- проведення заходів, зокрема в онлайн-форматі (семінарів, лекторіїв, тренінгів тощо), із метою підвищення фахового рівня бібліотечних працівників мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України;
- наповнення електронного ресурсу «Бібліотека Нової української школи» на вебпорталі ДНПБ.

Соціокультурна робота:

- організація та проведення культурно-освітніх заходів, зокрема віртуальних (екскурсії, лекторії, презентації книжок, воркшопи, літературно-мистецькі заходи, акції, флешмоби тощо);
- здійснення експозиційно-виставкової діяльності;
- поповнення та популяризація музейної експозиції, присвяченої історії ДНПБ;
- налагодження контактів з українськими й зарубіжними бібліотеками (обмін науково-інформаційними ресурсами, проведення спільних заходів тощо);
- популяризація здобутків науково-інформаційної та бібліотечної роботи в ЗМІ тощо.

Фінансово-господарська діяльність:

- інтенсифікація надання затверджених платних послуг із метою збільшення надходжень до спеціального фонду ДНПБ;
- оперативне забезпечення комфортних умов роботи працівників бібліотеки;
- забезпечення санітарно-гігієнічних норм в умовах карантину;
- покращення матеріально-технічної бази (сучасна комп'ютерна техніка, гарнітура, відео- та аудіозасоби);

– здійснення подальших ремонтних робіт у приміщенні та ін.

Підсумовуючи, зазначимо, що пандемія COVID-19 спричинила зміну поглядів, стала каталізатором упровадження віртуальних, дистанційних форм роботи. Безперечно, це матиме колосальний вплив на подальший розвиток сфери освіти та бібліотек, які здійснюють її інформаційний супровід. Саме тому нині актуалізується оперативне спрямування наших зусиль на розв'язання поставлених завдань у 2021 р. задля підвищення якості науково-інформаційного забезпечення освіти та науки, утвердження ДНПБ у структурі НАПН України як потужного наукового, інформаційного, науково-методичного й культурно-освітнього центру в Україні та за її межами.